

Pesten is geen onvermijdelijk onderdeel van het groepsproces, dat “nu eenmaal” bij het leven hoort en je wordt er niet sterker van, integendeel (Stigt, 2014).

Algemeen

Op de Roncallischool is ons uitgangspunt dat we een veilige, plezierige leef- en leergemeenschap willen zijn voor álle betrokkenen.

Gesprek, spel, werk en vieren zijn de Jenaplan pijlers van waaruit we met ons onderwijs vertrekken. Daarnaast wordt gedurende de hele dag tijdens het werken en spelen in de stamgroep en op het schoolplein aandacht besteed aan hoe we met elkaars spullen omgaan. We vinden dat kinderen van en met elkaar moeten mogen leren. Hiertoe hebben we regels en afspraken gemaakt in de vorm van de 3 kapstokregels:

- Een regel voor omgaan met elkaar
- Een regel voor omgaan met materialen
- Een regel voor bewegen binnen en buiten de school

Deze regels worden visueel ondersteunt en hangen in iedere stamgroep.

Begripsomschrijving

Wat is pesten nu eigenlijk?

Wat is het verschil tussen pesten en plagen of pesten en ruzie?

Die grenzen blijken nog niet zo gemakkelijk te trekken. Kort gezegd komt het er op neer dat bij pesten sprake is van intentioneel (met opzet) en herhaaldelijk verbaal of fysiek beschadigen van een ander en of sociaal uitsluiten van de ander uit de groep. Een belangrijk verschil tussen pesten en plagen is dat bij plagen de intentie goedmoedig is. Het is niet gericht op het beschadigen of buitensluiten van een ander maar eerder een teken van genegenheid en acceptatie: jij hoort bij ons. Plagen gebeurt over en weer en er kan om gelachen worden. Het verschil tussen pesten en ruzie kan net zo subtiel zijn. Een ruzie is een conflict tussen 2 personen dat in principe kan worden uitgepraat en opgelost. Er is sprake van gelijkwaardigheid en er is balans tussen 2 gestelde partijen. Bij pesten is die balans er niet maar is er sprake van een machtsverschil. De pestkop wordt meestal gesteund door anderen, en samen zijn zij machtiger dan het slachtoffer (Stigt, 2014).

Samenvattend:

Plagen:

gelijkwaardigheid
wisselend slachtofferschap
humoristisch
af en toe

Pesten:

machtsongelijkheid
hetzelfde slachtoffer
kwetsend
vaak/voortdurend

Bron: RK BS De Compaan – Protocol veiligheid op school

Wat is het standpunt van de school t.a.v. pesten?

Ieder mens is uniek en dus verschillend, wij omarmen deze verschillen.

Iedereen mag er zijn, dat is voor ons vanzelfsprekend.

Wij willen een veilige en fijne school zijn voor iedereen en pesten hoort daar niet bij.

Hoe wij pesten voorkomen? *Preventief*

Ieder kind wat opgroeit leert zichzelf kennen. In alle facetten. (Korteweg, 1992). Het groeit in ieder opzicht. Thuis maar ook op school. Het krijgt vriendjes en vriendinnetjes en hoort bij een bepaalde groep. Hij ontwikkelt zich tot een uitgesproken persoonlijkheid. Het ontwikkelen van een persoonlijkheid gebeurt voor een groot gedeelte op school. Een school met een bepaalde visie en cultuur. Die schoolcultuur is onlosmakelijk met het schoolklimaat verbonden (Deklerck, 2011). Door het werken aan een positief schoolklimaat waar leerlingen zich welkom, (h)erkend en veilig voelen nemen we op de Roncallischool de volgende acties:

Op schoolniveau:

- Schoolkampen aan het begin van het schooljaar
- Jenaplanparlement.
- Ouderbetrokkenheid
- MR.
- Ouderforum

- Vieringen en feesten
- Wekelijkse info
- Thema avond
- Facebook
- Vertrouwens-/contactpersoon
- Anti-pestprotocol
- Lespakket mediawijsheid
- Samen Opleiden (een leven lang leren)
- Ouderparticipatie
- Oudergesprekken
- Oudertevredenheidsenquête
- Poster: "De praatplaat ongewenst gedrag"

Op stamgroepniveau:

- Overvliegen naar een nieuwe stamgroep
- Doorwisselmiddag
- Schoolkamp groep 1 t/m 8
- Stamgroep ouderavond
- De gouden weken / de fasen van groepsvorming
- Kringgesprek
- Specifiek klassenmanagement
- Handelingsgericht werken
- Werken met flexplekken
- Bewuste samenstelling van de stamgroep
- Rots & water training
- Kindertevredenheidsenquête

Op teamniveau:

- Mentortraining (professionele dialoog)
- Systematisch overleg binnen schoolteam en bouwen, bordsessies
- IPB beleid
- Gedragsspecialist in het team
- Vertrouwens-/contactpersoon
- Specialist hoogbegaafdheid
- SCOLL
- Afname sociagram (Roos van Leary)
- Collegiale consultatie

Op kindniveau:

- Ondersteuning van kinderen in nood, i.s.m. externen
- Kindplannen
- Inzet intern begeleider
- ZT en ZAT
- Arrangementen

Als er toch gepest wordt? *Curatief*

Mocht er sprake zijn van een situatie waarin toch gepest wordt volgen wij de Vijfsporenaanpak:

1. Actie voorzien om pesten aan te pakken op school- en klasniveau.

- Het kind, de ouder, de leerkracht, de intern begeleider, directeur of een ander kind meldt pestgedrag bij de leerkracht.
- De schoolcontactpersoon wordt **altijd op de hoogte gebracht** van pestgedrag.
- De schoolcontactpersoon gaat in gesprek met de betrokken partijen en vult het analyseformulier in (zie bijlage).
- De schoolcontactpersoon beoordeelt of er sprake is van plagen, pesten of ruzie en komt in actie als het om pestgedrag gaat.

2. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.

- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Afspraken met de pester en gepeste op papier zetten in de vorm van een contract inclusief consequenties. Het is niet vrijblijvend.
- 2 follow-up gesprekken met datum om het vervolgedrag te volgen en bespreken a.d.h.v. de routekaart (zie bijlage).

3. De ouders steunen.

- De ouders die zich zorgen maken, serieus nemen.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop we op de Roncallischool pesten aanpakken.
- Ouders en school werken samen om het pestprobleem aan te pakken.
- Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.
- Ouders worden door de contactpersoon op de hoogte gebracht van het contract en het daarbij behorende follow-up gesprek.

4. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent, vergroten van het inlevingsvermogen, (empathie is het beste middel tegen pesten).
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen. Bijvoorbeeld door een complimentenschrift, parels en puzzels te introduceren in de stamgroep.
- Helpen om zich aan de regels en afspraken te houden d.m.v. het contract en de 2 follow-up gesprekken.

5. De middengroep, die snel meepest of passief blijft, sensibiliseren.

- Praten over pesten en hun rol daarbij en evt. inzicht geven door het gebruik van en bijpassend lespakket zoals "Meidenvenijn".
- Overleggen over mogelijke oplossingen en waar ze zelf een bijdrage bij kunnen leveren.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waar ze zelf een actieve rol spelen. Vraag het de kinderen.
- De schoolcontactpersoon is er om de stamgroepleider te adviseren, informeren en te ondersteunen waar nodig.

Welke mogelijke sancties bestaan er als het vijfsporenmodel niet het gewenste resultaat oplevert?

Wanneer gesprekken en diverse acties geen positief resultaat hebben, volgen gesprekken met de directeur van de school en/of worden instanties zoals schoolarts, jeugdzorg, passend wijs etc ingeschakeld.

Mocht de aanpak niet leiden tot beter gedrag, dan wordt overgegaan tot een time-out en in het uiterste geval tot schorsing. Dit laatste kan alleen gebeuren door de directeur.

Bijlage 1: Het analyseformulier

Hoe heet jij:	
In welke groep zit jij?	
Wie is je juf of meester?	
Welke dag is het vandaag?	
Wie heeft jou gepest?	
In welke groep zit dit kind?	

Wat is er gebeurd?

Pijn	Verdrietig	Bang/angst
Schoppen Slaan Duwen Knijpen Aan de haren trekken Anders.....	Uitschelden Uitlachen Liegen tegen/over mij Buitensluiten Anders....	Nare en vervelende dingen tegen mij zeggen Wil de baas spelen Maakt mij bang Anders.....

Wanneer gebeurde het?

Ochtend	Middag
Op weg naar school Voor schooltijd op de speelplaats Tijdens de kleine pauze In de klas Anders.....	In de grote pauze Na schooltijd Op weg naar huis Anders.....

Waar gebeurde het?

Buiten	Binnen
Buiten op de speelplaats Anders....	In de klas Op de gang In het kleedlokaal of de gymzaal Op de wc Anders.....

Wat is er gebeurd?

Heb je het eerst gemeld bij de surveillant, of de juf of meester? JA/NEE

Aan wie?

Wat heeft deze juf of meester er mee gedaan?

Verhaal van de pester(s):

Oplossingen / consequenties:

Terugkoppeling met leerkracht (ouders):

Datum:

Eventuele afspraken:

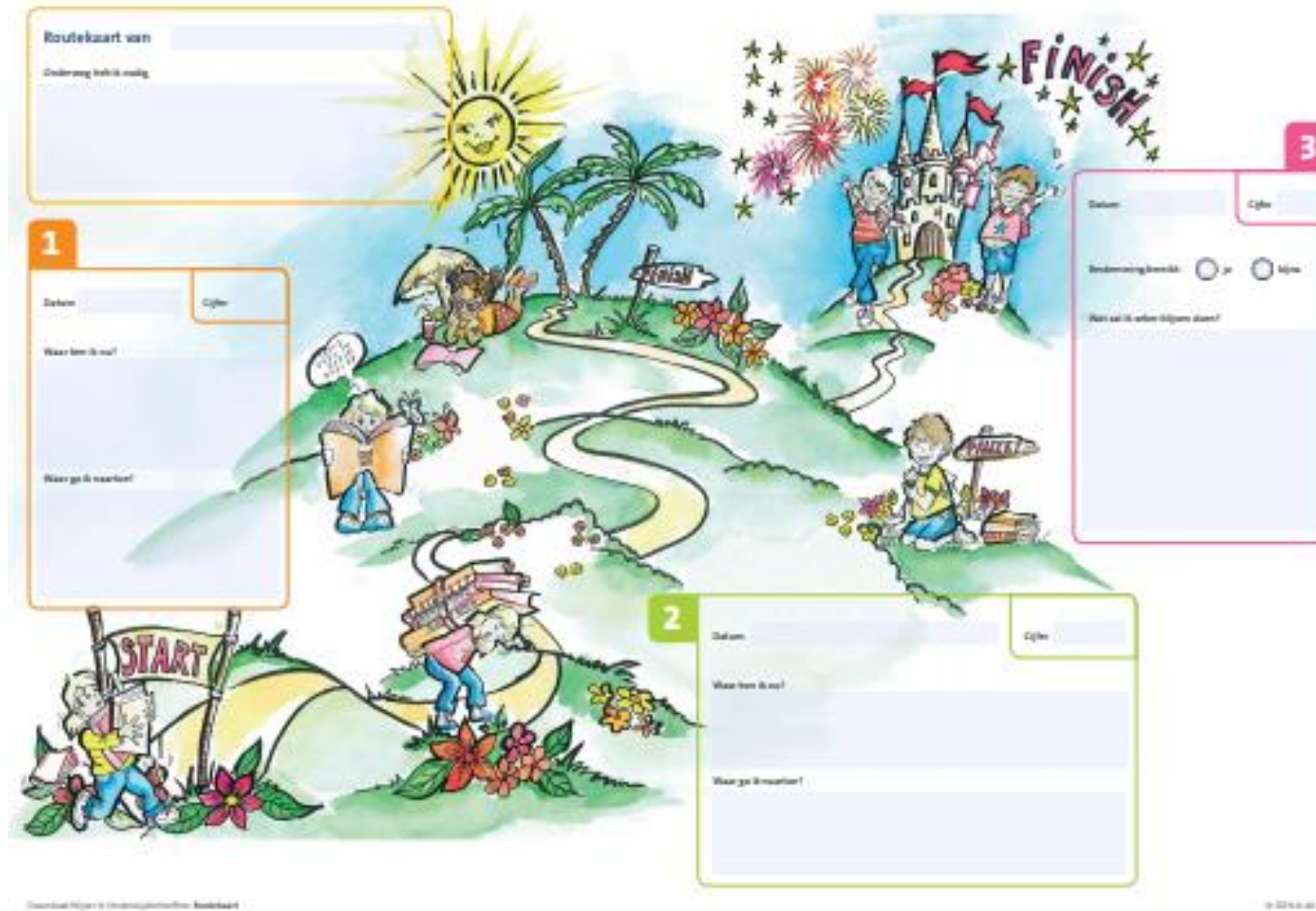
Follow-up gesprek 1:

Datum:

Follow-up gesprek 2:

Datum:

Bijlage 2: De routekaart

Routekaart van _____

Doelgroep: Inhoudelijk _____

1

Datum: _____ Pagina: _____

Waar ben ik nu?

Waar ga ik naartoe?

2

Datum: _____ Pagina: _____

Waar ben ik nu?

Waar ga ik naartoe?

3

Datum: _____ Pagina: _____

Besluitvorming bereikt: ja nee

Waar zal ik weten dat ik er bent?

© 2016 Roncallischool